

Kommunstyrelsens kontor

Budget- och kvalitetsenhet

Mohammed Khoban

Datum 2017-05-14

Dnr 2017/0104

Till Kommunstyrelsen

Rapportering av flyktingverksamhet per april 2017

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar

Rapport om flyktingverksamheten per april månad 2017 noteras till protokollet.

Bakgrund

I enlighet med fastställda ”Riktlinjer för flyktingverksamhet och dess finansiering” ska kommunstyrelsens kontor rapportera läget ur både finans- och verksamhetsperspektiv minst en gång varannan månad.

Flyktingverksamheten ska huvudsakligen finansieras genom olika typer av statliga medel och ska vara nollresultat i ekonomi dvs. att för kommunen ska vara kostnadsneutral.

Sammanfattning

Migrationsverkets prognos för 2017 visar på ett lågt asylmottagande jämfört med de senaste åren. Den stora utmaningen för samhället är därmed att integrationen av de nyanlända fungerar. Alla som får uppehållstillstånd ska tas emot i landets kommuner. Ur samhällsperspektiv har det allt att vinna på att dessa personer får bostäder, skola, utbildning och jobb. Enligt Migrationsverkets prognos är totalt 84 000 personer aktuella för bosättning i landets kommuner under 2017 (anvisade, självbosatta och anhöriga).

Regeringen har gett i uppdrag att via särskild utredning föreslå åtgärder för att skapa ett sammanhållet system för mottagande och bosättning av asylsökande och nyanlända. Utredaren ska slutredovisa i oktober 2017. (Arbetsmarknadsdepartementet dir: 2015:107).

Kommunstyrelsen har tagit fram ”Riktlinjer för flyktingverksamhet och dess finansiering” samt ”Åtgärder för integration”. I riktlinjerna ingår bl.a. att inrätta två samverkansgrupper för både operativa och strategiska utgångspunkter. Samverkansgruppen har fått ett särskilt uppdrag att genomföra en processbeskrivning av samtliga delar i hela mottagningsprocessen. Den strategiska samverkansgruppen arbetar med att ta fram olika typer av lösningar för bostäder. Flyktingverksamheten ska drivas som resultatenhet ur kommunens helhetsperspektiv. De omedelbara kostnaderna för flyktingmottagandet står staten för, men de långsiktiga kostnaderna kan bli problematiska för kommunsektorn.

Den 20 februari 2017 kom ett PM från Migrationsverket om en reviderad anvisningsmodell. Modellen utgår från antal invånare i kommunen. Från den siffran görs sedan avdrag för tidigare mottagna asylsökande ensamkommande.

Enligt den modellen ska Österåker år 2017 mottaga som lägst 1 ensamkommande per 1000 invånare och som mest 4,81 per 1000 invånare. Det skulle innebära som minst 43 ensamkommande och som mest 207. Prognoser vad gäller flyktingmottagande och ensamkommande är högst oviss då den baseras på en rad externa faktorer. När det gäller de ensamkommande är gränskontrollerna mot Danmark, Turkietavtalet samt att den så kallade Balkanrutten är stängd de största hindren på ungdomarnas väg mot Sverige. Så länge dessa faktorer är beständiga bör Österåker ställa in sig på en låg andel nya asylsökande barn.

Efter en nedjustering med 25 % i snitt i Sverige, från statens sida, av planeringstalet för antalet personer som kommunerna ska ta emot 2017, är antalet personer som Österåker ska ta emot på anvisning, 171 personer. Dessutom tillkommer 31 st som kommunen släpar efter med från 2016, totalt 202 personer 2017.

Finansiering av skolverksamhet avseende barn/elever (även SFI) som får PUT sker via schablonbidrag. I praktiken överförs medel fr. Socialförvaltningen till Skolförvaltningen enligt faktiska kostnader för skola dvs. antal elever och peng. Aktuell nyckelfördelning för 2017 visar ca 5,1 Mkr för utbildnings-verksamhet (varav 3,8 Mkr avseende gymnasieelever och ca.0,9 Mkr för sfi).

Ett nytt ersättningsystem för ensamkommande barn har fastställt och ska gälla i juli 2017. Detta innebär en övergång till ett mer schablonbaserat ersättningsystem och har byggts på att de flesta ensamkommande barn bor i familjehem eller stödboenden i stället för HVB-hem. Regeringen vill att fler ensamkommande barn och unga ska tas emot i stödboenden som är en billigare och enklare boendeform. Dessutom har Migrationsverket inte betalat för tomma platser fr.o.m. januari 2017.

Kommunstyrelsens beredskapsutskott har gett i uppdrag till Armada att undersöka möjligheter att uppföra tre modulbyggnader innehållande totalt 15 st 4-rumslägenheter för familjer på kommunens fastighet Husby 3:3 samt tre modulbyggnader innehållande totalt 15 st 4-rumslägenheter för familjer på kommunens fastighet Husby 4:22 mfl. Om detta är möjligt beställs av Armada Fastighet AB uppförande och framtida förvaltning inklusive uppdraget att söka bygglov och andra erforderliga tillstånd.

Beredskapsutskottet har också beslutat att tre modulbyggnader innehållande totalt 15 st 4-rumslägenheter för familjer uppförs på kyrkans fastighet Mellansjö 3:1 under förutsättning att överenskommelse kan nås med kyrkan om detta. Uppförande och framtida förvaltning beställs av Armada Fastighets AB som också uppdras söka bygglov och andra erforderliga tillstånd. I den fortsatta processen har det visat sig att på fastigheten Mellansjö 3:1 är ett uppförande av två bostadsmoduler mer lämpligt varför denna etablering minskats till 10 lägenheter.

Socialnämnden har idag ansvaret för både ensamkommande barn och nyanlända. Arbetet med nyanlända ska fokusera på integration. Ansvaret för integration kommer därför att flytta över till kommunstyrelsen. En överenskommelse mellan Socialförvaltningen och näringslivsenheten kommer att antecknas med hänsyn till volym och dess finansiering. Långsiktighet och ekonomi i balans ska beaktas.

Socialnämnden

Socialförvaltningen har det sammankallande ansvaret för den kommunövergripande operativa samverkansgruppen.

Under 2016 skulle Österåkers kommun ta emot 154 personer med permanent uppehållstillstånd via anvisning. 123 som anvisades kom till Österåker under året. Av dessa kom 14 att stanna kort tid i kommunen. Utöver dessa har 15 personer tagits emot på anknytning, varav 10 var barn. Ett viktigt skäl till att antalet inte kom att uppgå till den nivå som förutsattes i planeringen från länsstyrelsen, staten, var att regeringen gav kommunerna ytterligare två månader på sig för att klara bostadsfrågan till de nyanlända. 22 personer som anvisades i november – december kom därför inte till Österåker under denna period utan fick stanna kvar på Migrationsverkets anläggningar.

Under året har Österåkers kommun tagit emot 44 nyanlända och 12 personer har lämnat Österåker (nettoeffekten är $44-12=32$). En majoritet av dessa är familjer efter önskemål av Österåker då bostadsbyggandet riktat in sig på flerfamiljshus. Fram till den sista april togs 1 ensamkommande minderåriga emot. Under perioden har antal ensamkommande minskat med 8 personer jämfört med december 2016 pga. bl. a. överårighet (Fyllt 18 år).

Den största utmaningen som Österåker kommun står inför i dagsläget är att personalförsörjningen säkras upp med kompetent personal. Dessutom gör de nya statliga ersättningar, dels beslutet att inte betala ut ersättning för tomplatserna samt att sänka och schablonisera beloppen, att enheten för flyktingstöd står inför en stor utmaning för att få balans i ekonomin. Flera viktiga steg har tagits för att komma tillrätta med den biten och kontinuerliga samtal förs med alla berörda parter. Kommunfullmäktige har gett i uppdrag till Socialnämnden att fler HVB-boende för ensamkommande asylsökande minderåriga omvandlas till stödboende. (KF§ 3:22- 2017-04-24)

Österåkers planering för att kunna ta emot 202 personer pågår. Svårigheter finns bland annat under sommarmånaderna, men det finns även en osäkerhet för höstens planering. Osäkerheten beror bland annat på markförhållande på en aktuell plats för modulhus samt köp av mark för placering av ytterligare modulhus. De svårigheter som finns i planeringen har lett fram till att man för närvarande använder sig f d ”korttidsboendet”, Alceahuset. Dessutom finns det ett beslut som är i färd med att verkställas för att koncentrera de ensamkommande i Avenir på ena korridoren för att frigöra den andra år nyanlända. Det skulle frigöra 14 singelplatser.

Skolnämnden

Per april månad går 3 barn i förskola, 1 i förskoleklass och totalt 35 elever inom åk 1-9. 29 av eleverna är asylsökande varav 12 elever går i förberedelseklass i grundskolan. På gymnasiet går 96 elever på Österåkers gymnasium varav 57 är asylsökande och 39 fått permanent uppehållstillstånd (PUT). Schablonbidraget från Migrationsverket utgår till asylsökande barn och elever. Kostnader för nyanlända elever som har fått PUT finansieras av schablonbidrag/statsbidrag via Socialnämnden. När nyanlända får PUT är de berättigade till SFI. Även kostnader för SFI finansieras av schablonbidrag via Socialnämnden.

Kommunstyrelsens kontor

Näringslivs- och utvecklingsenheten har fått medel för insats VIDA (Välj Inkludering, Delaktighet, Aktivitet): Inom ramen för VIDA-projektet ska modeller utvecklas och testas för ökat samarbete mellan Arbetsförmedlingen, kommuner och civilsamhället i syfte att underlätta nyanländas etablering och integration på arbetsmarknaden. Projektet har initierats och finansieras av Länsstyrelsen via AMIF-fonden. I Stockholms län har tre nodkommuner (Stockholm, Sundbyberg och Österåker) utsetts där modellerna ska arbetas fram och testas under ledning av en projektledare. Till varje nodkommun finns samarbetskommuner. Detta projekt kommer att pågå från augusti och vidare under 2017.

Målsättningen är att det vid projektets slut ska finnas en modell för etableringsinsatser i samverkan med ideell sektor, implementerings- och finansieringsplan vara framtagen samt att projektresultat tillgängliggörs på lämpligt sätt. Det förväntade resultatet är att en större andel av målgruppen än riksgenomsnittet etablerar kontakt med arbetslivet under den tvååriga etableringsfasen.

VIDA projektet är nu inne i en mer operativ fas. En upphandling avseende funktionen Föreningssamordnare i nod Nordost är på sluttampen och inom kort hoppas vi ha den personen på plats även i vår nod. De övriga två noderna valde att anställa en Föreningssamordnare och bägge har sina personer på plats redan. Det innebär i praktiken att vårt matchnings- och uppsökande arbete gentemot föreningslivet ligger lite efter eftersom undertecknad får agera både projektledare och föreningssamordnare. Vad gäller samverkan med civilsamhället så har samtliga deltagande kommuner nu haft ett första informationsmöte med intresserade aktörer ur civilsamhället.

I Nod Nordost har nu 11 VIDA aktiviteter anmälts (varav 3 i Åkersberga) och de aktuella arbetsförmedlingarna står nu inför uppdraget att hitta lämpliga kandidater till aktiviteterna. Innan sommaren ska samtliga deltagande kommuners socialförvaltningar/arbetsmarknadsenheter också ha fått information om VIDA projektet för att även de ska kunna matcha mot VIDA- aktiviteter. Även politikerna i de deltagande kommunerna har visat intresse för projektet.

Produktionsstyrelsen

Den fd Mottagningsenheten är nu en Förberedelseklass och har i dagsläget 25 elever fördelat på 11 elever i åk 6-8 och 14 elever i åk 9. Elevtillströmningen har varit låg, vilket i detta fall är positivt, då vi har mycket begränsade möjligheter att slussa ut elever till ordinarie klasser på våra högstadieskolor. Ljusterö skola har i dagsläget möjlighet att ta mot elever. 112 elever inskrivna på språkinträdning. I en framtid kommer en del elever att kunna placeras på nya skolan Röllingbys lokaler. Ingen större elevtillströmning i nuläget.

Sedan omläggningen till KCNO har ersättningen för elever som läser SFI haltat. I det nya avtalet är antalet platser per studieväg begränsad och man har varit tvungen att utöka med ytterligare en grupp vilket innebär att man har anställt ytterligare en personal på 50 %. Antalet flyktingar som läser på SFI rapporteras av KCNO via skolförvaltningen. Stor efterfrågan på SFI-undervisning råder

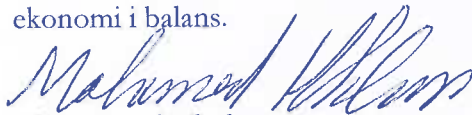
Produktionsförvaltning har skrivit en överenskommelse med Socialförvaltningen för att driva HVB verksamhet (Avenir). Bägge riggarna är nu bebodda. Där bor 15 personer mellan 16 och 17 år. Inom snar framtid förväntas den nedre riggen nyttjas som bostäder till nyanlända.

Ekonomisk sammanställning

Nämnder/Styrelse	Budget 2017			Prognos 2017		
	Brutto	Intäkter	Netto	Brutto	Intäkter	Netto
Socialnämnden	-79 460	79 460	0	-79 460	79 460	0
Varav ensamkommande	-67 380	70 840	3 460	-67 380	70 840	3 460
Varav PUT	-12 080	8 620	-3 460	-12 080	8 620	-3 460
Skolnämnden	-13 500	13 500	0	-13 500	13 500	0
Varav förskolan	-300	200	-100	-300	200	-100
Varav grundskolan	-2 730	3 030	300	-2 730	3 030	300
Varav gymnasium	-9 570	9 370	-200	-9 570	9 370	-200
Varav SFI	-900	900	0	-900	900	0
Produktionsstyrelsen	-25 360	25 360	0	-26 060	25 060	-1 000
Varav grundskolan	-2 046	2 046	0	-1 865	1 865	0
Varav gymnasium	-11 852	11 852	0	-12 702	11 702	-1 000
Varav SFI (25%)	-1 187	1 187	0	-1 218	1 218	0
Varav boende	-10 275	10 275	0	-10 275	10 275	0
Kommunstyrelsens kontor	-750	750	0	-750	750	0
Integration			0			0
VIDA	-750	750	0	-750	750	0
Summa	-119 070	119 070	0	-119 770	118 770	-1000

Nämnderna har budgeterat med kostnader motsvarande totalt cirka 119 Mkr för 2017 och bokslutsprognosen pekar i dagsläget på en negativ avvikelse om 1 Mkr jämfört med budgeten. Underskottet avser gymnasieverksamhet inom produktionsförvaltningen. Analys och åtgärdsplan ska redovisas vid månadsuppföljning per maj månad. Flyktingverksamhet som helhet ska betraktas som en resultatenhet. Detta innebär att berörda kostnader ska finansieras av olika typer av stadsbidrag. Ovanstående tabell visar både budget och prognoser för flyktingverksamhet inom Socialnämnden, Skolnämnden, Produktionsstyrelsen samt kommunstyrelsens kontor.

Produktionsstyrelsens bokslutsprognos har flaggat en negativ avvikelse inom gymnasieverksamhet. Arbetet för analys och åtgärdsplaner för ekonomi i balans pågår och kommer att redovisas vid nästa tillfälle (per juni månad). Det krävs bättre kontroll och analys av kostandsutveckling för flyktingverksamhet för att dels kvalitetssäkra bokslutsprognosen och dels vidta eventuellt åtgärdsplaner för ekonomi i balans.

Mohammed Khoban

Budget- och kvalitetschef

Bilagor:

- 1- Sammanställning av antal nyanlända/flyktingar
- 2- Sammanställning av antal barn/elever inom förskole-skolverksamhet
- 3- Sammanställning av olika typer av riktade bidrag för flyktingverksamhet

Antal nyanlända/flyktingar

Asylsökande	2015 Dec.	2016 Dec.	Nuläget 2017-04-30	2017 Prognos	2018 Prognos	2019 * Prognos
Vuxna och familjer med barn	0	0	0	0	0	0
Varav barn	0	0	0	0	0	0
Ensamkommande	119	87	81	122	165	190
Summa	119	87	81	122	165	190

Personer med uppehållstillstånd	2015 Utfall	2016 Utfall	2017 Nuläget	2017 Prognos	2018 Prognos	2019 * Prognos
Vuxna och familjer med barn	46	103	135	293	449	572
Varav barn	28	48	49	88	135	185
Personer med anknytning	5	15	21	21	50	60
Varav barn	3	10	11	11	25	33
Ensamkommande **	20	45	43	45	45	50
Summa	71	163	199	359	544	682

* Uppgifter för 2019 kommer att kompletteras vid nästkommande rapport

** Har betydelse för prognoser och utvecklas senare

Boende	2015 Utfall	2016 Utfall	2017 Nuläget	2017 Prognos	2018 Prognos	2019 * Prognos
Ensamkommande						
Familjehem	43	37	34	52	51	45
Familjehem i egen regi (Arvode)	12	10	8	26	21	15
Varav i Österåkers kommun	12	8	7	11	11	11
Familjehem i extern regi (Köp av verksamhet)	31	27	26	26	30	30
Varav i Österåkers kommun	0	3	0	0	0	0
HVB	53	64	63	49	60	60
Varav Vårljus AB, Bergavägen 78	16	13	14	0	0	0
Varav Vårljus AB, Solskiftet		11	14	0	0	0
Varav Förenade Care AB (Österåker)	12	0	0	0	0	0
Varav bostasrigg Avenir		16	15	30	30	30
Varav externa	25	24	20	19	30	30
Varav ev. nytt HVB						
Gruppboende (Värdfamilj)	43	18	11	0	0	0
Stödboende		9	6	43	48	84
Hos anhörig/övrigt		2	2	2	5	5
Eget boende		2	1	1	6	6
Träningslägenheter (köpt verksamhet)			7	20	40	40
Summa	139	132	124	167	210	240

Antal barn/elever inom förskole- och skolverksamhet samt SFI

Antal barn/ elever PRF/SKF	December Snitt 2016	Aktuell 2017-04-30	Prognos 2017	Kommentar
Förskola	5	3	3	
Förskoleklass	2	1	1	
Grundskola	47	35	33	
Varav asylsökande	42	29	25	
Varav PUT	5	6	8	
Asylsökande	43	29	25	11 elever åk 6-8 och 14 åk 9
Varav förberedelseklass	26	12	9	
Varav direkt ordi. Klass	16	16	15	
Varav från andra kommuner	1	1	1	
Fritidshem				
Gymnasium	96	96	95	Språkintegrationsprogram
Varav asylsökande	61	57	50	
Varav PUT	35	39	45	
SFI	182	206	200	
Varav flyktingar	32	89	90	

Riktade statsbidrag för flyktingverksamhet

STATSBIDRAG	Utfall 2015	Utfall 2016	Aktuell t.o.m 2017-04-30	Prognos 2017	Kommentar
Ensamkommande barn					
Bidrag (avtal)	23 949	84 125	22 800	69 096	1900 kr/dygn och plats
Bidrag (utöver avtal)	12 289	6 930	0	0	Faktiska placeringskostnader
Belagda dygn	3 537	8 135	0	0	300 kr/dygn och plats
Årligt bidrag för adm.	500	500	500	500	Ej ansökan
Utredningskostnader	6 763	1 645	0	1 240	Ansökan
Stödinsatser	55	55	0	55	Extra bidrag som utbetalas en gång per år (Maj)
Övrigt		224	0	224	Extra utifrån faktiska kostnader
Nyanlända (PUT, asylsökande)					
Schalonbidrag	4 481	1 855	1 840	5 217	Under två år som ska täckas på 3,5 år
Årligt bidrag för adm.	223	222	0	222	82 700 per person (2015), 125 000 kr (2016)
Betydande extraordinära kostnader	711	0	0	0	Ansökan
Tillståndssökande personer					
Utbildning för barn som vistas i landet utan tillstånd	134	47	61	80	Annat skäl än flykting Papperslösa (SKN)
Extra statsbidrag					
Ersättning för asylsökande barn					
Förskolan 62 000 kr per barn	139	282	85	200	Regeringens särskilda beslut (6,7 Mkr)
Förskoleklass 50 700 kr per elev		70	20	50	Justerats upp för 2016 med 50%. Max 10 mån.
Grundskolan 99 500 kr per elev	536	4 382	1 200	2 500	SKN
Gymnasium 113 100 kr per elev	925	6 841	2 700	5 600	SKN
Skolan 7 tkr per elev & termin	399	105	?	?	Sökbar per elev och termin Idag söks av PRF

Vid bokslutet 2016 har Socialnämnden bokat 13,4 Mkr för ensamkommande och 9,1 Mkr för övriga flyktingar enligt matchningsprincip. Det finns fordran för Migrationsverket på 31,8 Mkr inom Socialnämnden vid bokslutet 2016. Skolnämnden har bokat upp ca 2,8 Mkr som inkomstrest vid bokslutet 2016.